

Treća međunarodna konferencija *Razvoj slovenskoga elektronskoga arhiva e-ARH.si.*

Ljubljana, Slovenija, 7. – 8. studenoga 2018.

U Austria Trend Hotelu Ljubljana (Slovenija) je od 7. do 8. studenoga 2018. u organizaciji slovenskih javnih arhiva (Arhiv Republike Slovenije i šest područnih arhiva) održana treća međunarodna konferencija e-ARH.si, pod sloganom „*The past is just click away*“, na kojoj je sudjelovalo više od 26 predavača, većinom arhivskih stručnjaka iz slovenskih javnih arhiva.

Projekt e-ARH.si osmišljen je u svrhu elektroničkog arhiviranja te uključuje različite postupke za preuzimanje arhivskog gradiva (u digitalnom obliku) u nadležne javne arhive, njegovu stručnu obradu, dugotrajnu pohranu u skladu s važećim zakonodavstvom i daljnjom uporabom. Predstavljen je od strane Vlade Republike Slovenije unutar Strategije i plana provedbe za razvoj slovenskog javnog elektroničkoga arhiva u razdoblju od 2016. do 2020. godine.

Ova treća međunarodna konferencija e-ARH.si je djelomično bila posvećena i ranjivim skupinama (osobama s invaliditetom) te interpretirana u slovenski znakovni jezik. Nastavno na tu temu, konferencija je neformalno započela 6. studenoga 2018. u Slovenskoj kinoteci projekcijom filma „*To so gadi*“ – restauriranog i digitaliziranog filma koji je prilagođen ranjivim skupinama.

Uvodnim pozdravnim riječima, konferenciju je 7. studenoga 2018. službeno otvorio Bojan Cvelfar, ravnatelj arhiva Republike Slovenije. Program konferencije je bio osmišljen u osam sekcija, čija je organizacija i sadržaj povjerena projektnim timovima tzv. kompetenčnim centrima (KKC, KC1-KC7) koji djeluju unutar projekta e-ARH.si.

Radni dio prvog dana započeo je s izlaganjem Tatjane Hajtnik, voditeljice projektnog tima e-ARH.si, koja je u radu pod naslovom „Elektroničko arhiviranje: ISO standardi kao odgovor na zakonske odredbe“ predstavila ISO standarde relevantne za područje elektroničkog arhiviranja. Nakon toga je Miran Morano ukazao na složenost i inovativnost samog projekta e-ARH.si.

Usljedio je niz predavanja i prezentacija kompetenčnih centara - KC1, KC2 i KC3, koja su obuhvaćala postignuća i izazove s kojima se susreću projektni timovi unutar projekta e-ARH.si. Rad sa stvarateljima u području dostave digitalnog gradiva u javne arhive prezentirala je Aleksandra Mrdavić, a Maja Povalej predstavila je način osposobljavanja zaposlenika koji su zaduženi za dostavu takvog gradiva u javne arhive. Sljedeće predavanje ponovno je održala Tatjana Hajtnik, koje se odnosilo na rizike dugoročnog očuvanja digitalnog sadržaja u skladu s normama: ISO 18128, ISO 27001 i ISO 27005. Gregor Žavršnik je u radu pod naslovom „Kako upakirati digitalni arhivski materijal“ predstavio dizajn novog softverskog alata SIP Editor-a 2.0. U završnom dijelu prezentacije kome-

tenčnog centra - KC1, Klavdija Krivec je održala prezentaciju o dugoročnom očuvanju i mogućoj predaji elektroničke pošte u e-ARH.si. Nakon kratke pauze, predstavljeni su tematski blokovi iz područja rada kompetenčnog centra - KC2, a uvodno izlaganje održao je Tine Završnik s temom uspostave sigurne informacijske i komunikacijske infrastrukture koja je nužna za pravilno upravljanje arhivskim informacijskim sustavom. Andraž Bole, Tatjana Hajtnik i Aida Škoro Babič predstavili su mogućnost primjene umjetne inteligencije u radu s e-arhivom. Poslijepodnevni dio bio je posvećen temama iz nadležnosti kompetenčnog centra (KC3) koji je odgovoran za standardizaciju arhivskih stručnih poslova. Unutar ovog tematskog bloka, uslijedilo je nekoliko prezentacija koje su pripremili članovi KC3 – dr. Miroslav Novak, Nina Gostenčnik, Tanja Martelanc, Zdenka Semlič Rajh, Dejan Zadravec i Hedvika Zdovc.

Drugog dana, program je bio podijeljen na tematske blokove iz područja dostupnosti, digitalizacije i umrežavanja koje je u nadležnosti KC4-KC7. Ovaj tematski blok donio je i jednu novost, a to je da su prezentacije bile prilagođene ranjivim skupinama tj. simultano su prevedene na slovenski znakovni jezik. Izlaganja je započela Tatjana Hajtnik sa temom „e-arhiv 4.0: Povećanje dostupnosti arhivskog gradiva – naša prošla dostignuća“ gdje je ukazala na promjene digitalne revolucije, koja je arhivistima i društvu donijela brojne prilagodbe i promjene. Nakon toga Jedert Vodopivec predstavila je postupak 3D skeniranja srednjovjekovne povelje, postupak koji je namijenjen ranjivim skupinama. Žiga Koncilija predstavio je trenutno stanje razvoja virtualne arhivske čitaonice u radu pod naslovom “Klik na elektronički arhiv - gdje smo sada i što nas očekuje”. U završnom dijelu prezentacije KC4, Mojca Kosi i Antun Smrdel prezentirali su prilagodbu audiovizualnog gradiva ranjivim skupinama i to na primjeru filma “To so gadi”.

Iz tematskog bloka digitalizacije (pod nadležnošću KC5), prva izlaganja pripala su Primožu Tanku i Vesni Gotovini. Primož Tanko se osvrnuo na dosadašnje rezultate i buduće planove rada KC5, a Vesna Gotovina predstavila je problematiku sukcesije arhivskog gradiva bivše SFRJ te postupcima i načinu odabira tog gradiva za digitalizaciju. U okviru rada KC6, Vladimir Torov je u svom radu “Digitalni filmski arhiv: od analognog do digitalnog” predstavio trenutnu situaciju na području uspostave digitalnog filmskog arhiva, a Špela Grčar iz odvjetničkog društva Grčar povezala je temu audiovizualnog gradiva s pitanjima autorskog prava. Poslijepodnevni i završni dio drugog dana bio je posvećen temama iz nadležnosti KC7, koje su predstavili Nina Gostenčnik, Vladimir Torov i dr. Miroslav Novak. Teme su obuhvaćale organizacijske i promotivne aktivnosti e-ARH.si, novosti iz AV tehnologija te rezultate rada radne skupine koja se brine o provođenju procjene kvalitete u javnom sektoru.

Dvodnevna međunarodna konferencija e-ARH.si bila je prigoda za razmjenu iskustava iz područja primjene digitalne tehnologije, ali i događaj koji je potaknuo dodatna pitanja oko načina preuzimanja, zaštite i dostupnosti arhivskog gradiva u digitalnom obliku.

Kristijan Karajić